

Enligt sändlista

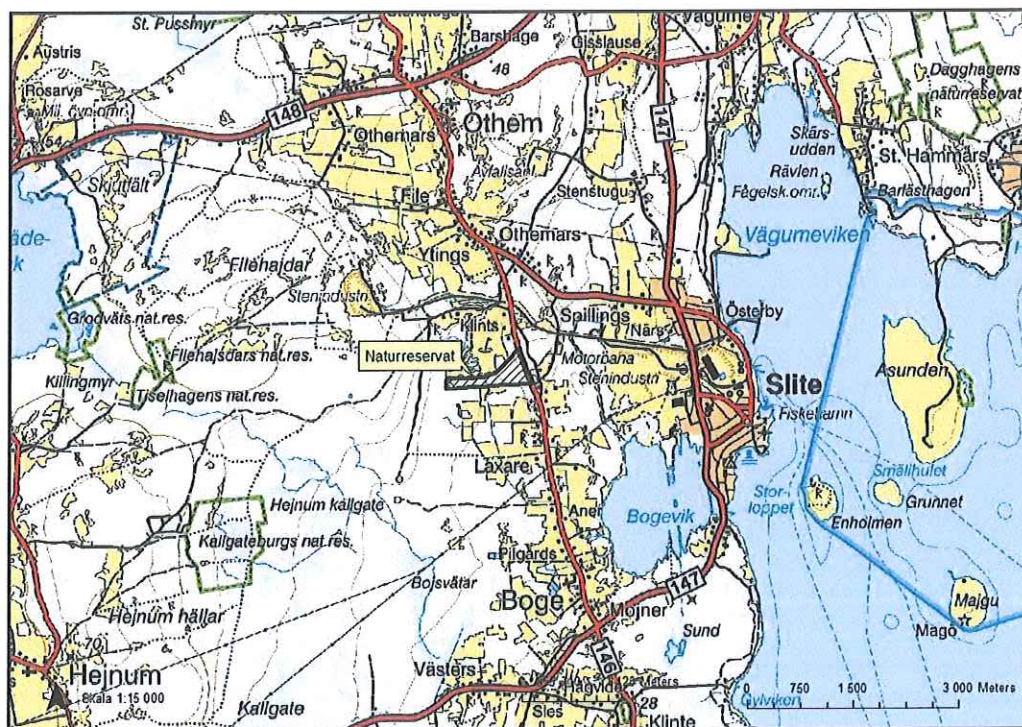
Bildande av naturreservatet Storhagen, Othem socken, Gotlands kommun

BESLUT

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) beslutar Länsstyrelsen att förklara det område som avgränsats med heldragen svart linje på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Reservatets gränser utmärks i fält. Reservatets namn skall vara *Storhagen*.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet.

ÖVERSIKTSKARTA

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

<i>Namn</i>	Storhagen
<i>Region</i>	Gotland
<i>Län</i>	Gotland
<i>Lägesbeskrivning</i>	Ca 3 km väster om Slite samhälle, se översiktskarta
<i>Ekonomiska kartblad</i>	07J0f och 07J0e
<i>Fastigheter och ägare</i>	Othem Klints 1:3 (del av) Carl <u>Fredrik</u> Thorsten Gandarve (½), Dalhem Gandarve 905, 622 56 Dalhem <u>Gudrun</u> Johanna Elina Nilsson (½), Dalhem Gandarve 903, 622 56 Dalhem
<i>Areal</i>	25,7 hektar, varav 25,2 ha produktiv skogsmark och 0,5 ha skogsimpediment
<i>Nyttjanderätter m.m.</i>	Inga kända nyttjanderätter belastar den aktuella delen av Othem Klints 1:3
<i>Förvaltare</i>	Länsstyrelsen i Gotlands län

SYFTET MED RESERVATET

Syftet med bildandet av naturreservatet Storhagen är att:

- bevara och utveckla ett område med äldre kalkbarrskog med en rik marksvampflora,
- bevara och utveckla en lövrik barrnaturskog med bland annat asp, ek, björk och gammal hassel,
- bevara och utveckla en gammal hassellund,
- bevara och utveckla strukturer som gamla, grova, spärrgreniga träd och död ved av olika kvalitéer,
- bevara en livsmiljö för den flora och fauna som är typisk för gotländsk kalkbarrskog, hassellund och lövrik barrnaturskog. Naturtyperna ska ha en gynnsam bevarandestatus.

BESKRIVNING AV RESERVATET

Storhagen utgörs av äldre kalkbarrskog med många tallar och granar i 150-års åldern. Reservatet har ett stort inslag av gammal hassel och lövträd vilket vittnar om äldre tiders användning av området som hagmark. På skattläggningskartan från

1700-talet utgörs området till största del av hagmark, och till en mindre del av åker. På den ekonomiska kartan från 30- och 40-talet kan man utläsa att skogen generellt var glesare och att fler öppna gläntor fanns. Det finns flera fornlämningar i området som stensträngar, terrasseringar, husgrunder och andra lämningar som visar på Storhagens bruksningshistoria. Sannolikt har betestrycket varierat under olika tidsepoker och skogen brukats extensivt genom plockhuggning av ved och virke för att på senare år lämnas orörd. Storhagen hyser en ovanligt rik marksvampflora med flera ovanliga arter spindelskivlingar och taggsvampar.

Den östra delen av reservatet utgörs av kalkbarrskog med äldre gran och tall, där granen dominerar. Här har många ovanliga arter marksvampar som kräver kalkhaltig mark och lång skoglig kontinuitet hittats. Över 30 rödlistade marksvampar, främst taggsvampar och spindelskivlingar har påträffats här. Den senaste svampinventeringen genomfördes 2012. På granarna förekommer signalarterna gammelgranslav och kattfotslav som indikerar en stabil miljö. Orkidéerna skogsknipprot och nästrot förekommer allmänt. I reservatets östra del finns en hassellund med undertryckta stora hasselbuketter som troligen är mycket gamla. Det finns också ett äldre sojde för tjärframställning. Skogsbeståndet i de centrala delarna av reservatet domineras av tallskog i åldersspannet 80-110 år. Här finns också små fuktiga partier med björk. En bäck rinner igenom reservatet i nordlig till sydlig riktning. Vattnet i bäcken kommer närmast från golfbanan som gränsar till reservatet i norr. Lövinslaget ökar ju längre västerut man kommer. Längst i väster finns senvuxen ask, äldre ekar och hassel samt asp med bohål. Signalarten lunglav förekommer på flera träd. Äldre husgrunder finns i denna del av reservatet. I området kring husgrunderna växer det ovanliga gräset strävlost samt andra lundväxter som underviol, hässlebrodd och långsvingel.

SKÄLEN FÖR BESLUTET

På grund av områdets höga naturvärden knutna till den gamla skogen bedömer Länsstyrelsen att ett förordnande som naturreservat ger de bästa förutsättningarna för att långsiktigt skydda och bevara området. Beslutet bidrar till att uppfylla miljö kvalitetsmålen *Levande skogar* och *Ett rikt växt och djurliv* och överensstämmer med den regionala skogsstrategin.

Stabila skogsekosystem fungerar buffrande i sin förmåga att hålla vatten och näringsämnen. Reservatet med den valda förvaltningsinriktningen bidrar därför till att producera så kallade ekosystemtjänster. Det är känt att gamla barrskogar lagrar in stora mängder kol till marken och därigenom sänker koldioxidhalten i atmosfären. Detta motverkar växthuseffekten. Bevarandet av gammal skog bidrar till att uppfylla miljömålet *Begränsad klimatpåverkan*.

Den föreslagna skötseln ökar områdets tillgänglighet. Den föreslagna utökningen av vandringsstigen genom reservatet förväntas bidra positivt till fysisk aktivitet,

vilket gynnar folkhälsan. Reservatet som besöksmål tillsammans med golfbanan bidrar positivt till turistnäringen.

RESERVATSFÖRESKRIFTER

Med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken föreskriver Länsstyrelsen följande:

A Föreskrifter enligt 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden

Det är förbjudet att inom reservatet

1. uppföra byggnad eller anläggning,
2. dra fram mark- eller luftledning,
3. anlägga väg eller stig annat än vandringsled för besökare. Parkeringsyta får anläggas på den plats som markerats med P på beslutskartan, bilaga 1,
4. gräva, schakta, fylla ut, spränga eller på annat sätt skada mark,
5. anordna upplag,
6. dika eller dikesrensa,
7. avverka, upparbeta eller bortföra levande eller dött träd eller buske annat än naturvårdsröjningar som överensstämmer med syftet med reservatet
8. tillföra växtnäringsämne eller använda kemiskt bekämpningsmedel,
9. föra motordrivet fordon annat än in till och på den anvisade ytan för parkering som markerats på beslutskartan, bilaga 1.

B Föreskrifter enligt 7 kap 6 § miljöbalken om förpliktelser för ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheter att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom naturreservatet skall tåla att följande anordningar utförs och att följande åtgärder vidtas:

1. att reservatsgränsen röjs och markeras,
2. att skyltar med information om reservatet sätts upp,
3. att parkeringsplats och vandringsled anläggs, märks ut och röjs fram,
4. att betesdrift (inklusive uppförande och underhåll av stängsel, grindar och stängselgenomgångar/stättor) får ske inom området,
5. att naturvårdsröjning och naturvårdsinriktad plockhuggning sker,
6. att eventuell naturvårdsbränning får ske inom området om det i framtiden visar sig lämpligt,
7. att undersökningar genomförs av områdets mark- och vattenförhållanden samt djur- och växtarter.

C Föreskrifter enligt 7 kap 30 § miljöbalken om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. borra, hacka, spränga, rista, gräva, måla eller på något sätt skada berg, jord eller sten, eller att omlagra eller bortföra sten,
2. framföra motordrivet fordon,
3. avsiktligt bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller dött träd eller buske,
4. skada, plocka eller samla in växter, svampar och lavar,
5. klättra i boträd, uppehålla sig nära rovfågelbo, lya eller gryt, samla in djur eller på annat sätt medvetet skada eller störa djurlivet,
6. sätta upp tavla, plakat, affisch, skylt, snitsla spår eller att göra inskrift,
7. göra upp öppen eld. Fältkök eller medhavd grill får dock användas,
8. på ett störande sätt använda inspelat ljud, eller använda sådant för att locka fåglar eller andra djur,

Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

9. använda området för organiserade tävlingar, övningar, lägerverksamhet eller liknande,
10. samla in djur, växt, svamp eller lav för vetenskapliga eller andra studier, eller på andra sätt skada eller störa växt- och djurlivet i dessa syften

Föreskrifterna ovan ska inte utgöra hinder för

- a) förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som framgår av föreskrifterna enligt 7 kap 6 § miljöbalken ovan,
- b) rättighetsinnehavare att vid behov för djurhållning rensa bryor,
- c) bär- marksvamp- och blomplockning för husbehov, dock får ej fridlysta eller rödlistade kärlväxter plockas,
- d) mindre exkursioner i kunskapsspridande syfte, dock får ej fridlysta eller rödlistade kärlväxter plockas,
- e) innehavare av särskild rätt till jakt att jaga rådjur, vildsvin eller hare eller att transportera ut fällt vildsvin med terrängskoter, t.ex. s.k. fyrhjuling. Vid körning i terräng ska särskild försiktighet iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.

ÖVRIGA BESTÄMMELSER

Enligt 1 § 2 kap. Kulturmiljölagen (1988:950) är fornlämningar skyddade. Av 2 § samma kapitel framgår att det till en fornlämning hör ett så stort område på marken, sjö- eller havsbotten som behövs för att bevara fornlämningen och ge den ett tillräckligt utrymme med hänsyn till dess art och betydelse. Detta område benämns fornlämningsområde.

FASTSTÄLLELSE AV SKÖTSELPLAN

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 2.

INTRESSEPRÖVNING

Länsstyrelsen bedömer att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark och vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses. (7 kap. 25 § miljöbalken)

ANDRA SAKFÖRHÅLLANDEN

Länsstyrelsen bedömer att beslutet går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurser samt med Översiktsplanen Bygg Gotland 2010-2025. Beslutet överensstämmer med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. miljöbalken.

UPPLYSNINGAR

Föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

ÄRENDETS BEREDNING

Områdets höga naturvärden uppmärksammades i nyckelbiotopsinventeringen på 1990-talet. Under 2010 upprättades en värdering av skogen, som uppdaterats 2012. Överenskommelse med markägarna om ersättning träffades år 2013.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Cecilia Schelin Seidegård. Naturvårdshandläggare Cecilia Nygren föredrog ärendet.

Cecilia Schelin Seidegård

Cecilia Nygren

HUR MAN ÖVERKLAGAR

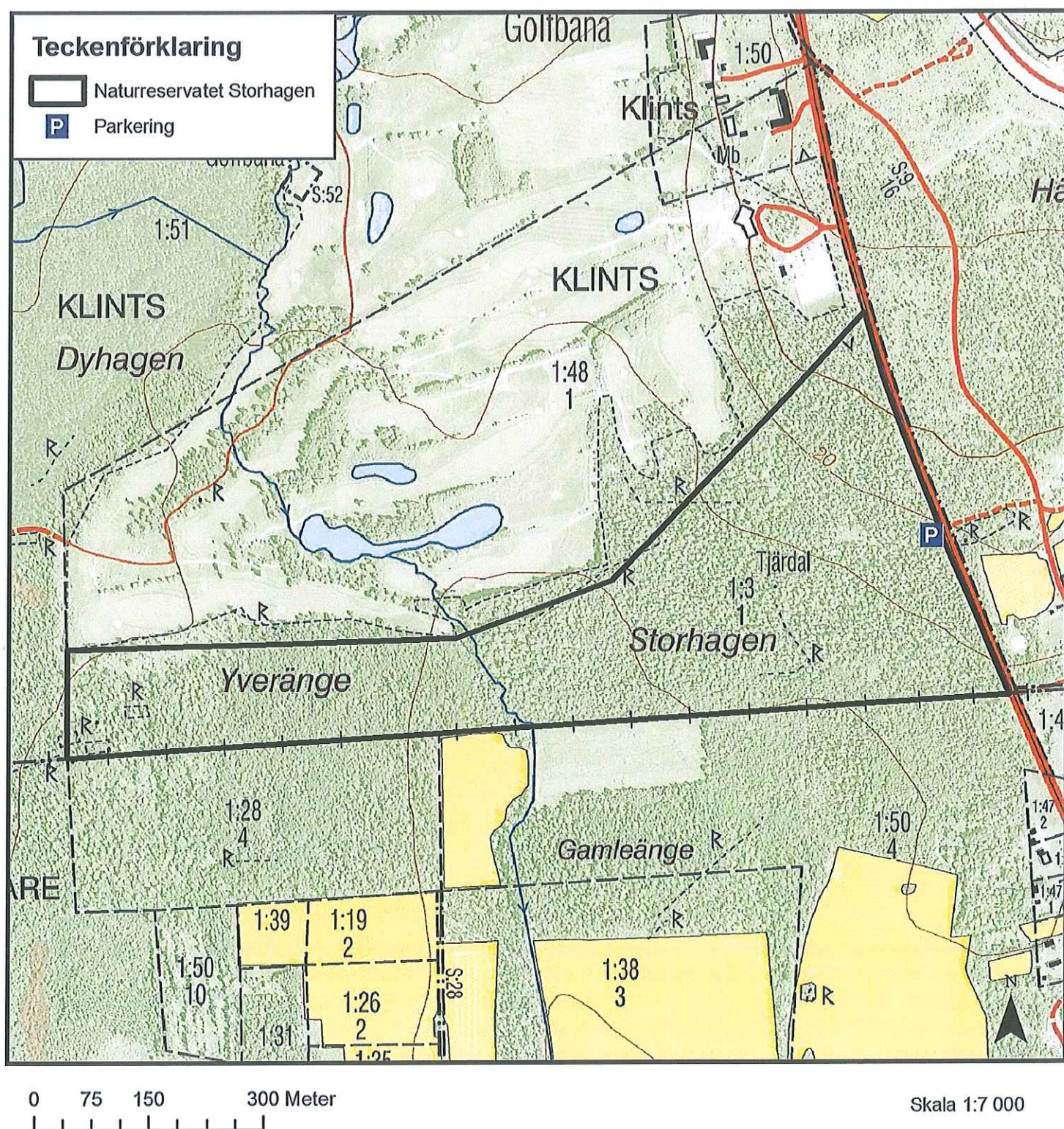
Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3

BILAGOR

1. Beslutskarta
2. Skötselplan med en bilaga
3. Hur man överklagar

Karta tillhörande beslut om naturreservatet Storhagen

Skötselplan för naturreservatet Storhagen

1. BESKRIVNING AV OMRÅDET

Allmänt

Naturreservatet Storhagen ligger knappt 4 km söder om Othem kyrka, och ca 3 km väster om Slite samhälle. I norr gränsar reservatet till Slite Golfklubbs golfbana. Reservatets knappa 26 hektar utgörs nästan uteslutande av produktiv skogsmark.

Naturtyper och prioriterade bevarandevärden

Ingående naturtyper enligt KNAS*	Areal (ha)
<i>Barrblandskog</i>	10,5
<i>Lövblandad barrskog</i>	4,5
<i>Tallskog</i>	3,5
<i>Granskog</i>	3,4
<i>Triviallövskog</i>	2,7
<i>Ungskog inklusive hyggen</i>	0,6
<i>Övriga skogsimpediment</i>	0,5
Summa	25,7 ha varav 25,2 ha produktiv skogsmark

Prioriterade bevarandevärden

<i>Naturtyper</i>	Äldre kalkbarrskog, lövblandad barrskog, hassellund
<i>Strukturer och funktioner</i>	Kontinuitet av äldre träd och buskar, grova träd, spärrgreniga träd, solbelyst äldre tall, grova lövträd, äldre lövträd, lövved, hasselbuketter, stående och liggande död ved, högstubbar, boträd.
<i>Arter</i>	Samtliga rödlistade arter som listats under punkt 11. Artlista

*KNAS= Kontinuerlig NATurtypsStatistik, hämtat från naturvårdsverkets databas VIC-natur den 11 juni 2014. Definitioner: Barrblandskog: blandskogar av gran och tall (inget trädslag når 70%), Lövblandad barrskog: barrskogar med lövträd (<30 % lövträd), Tallskog: i huvudsak homogen tallskog (< 70% tall), Granskog: i huvudsak homogen granskog (< 70 % gran), Triviallövskog: i huvudsak homogen lövskog (< 70 % triviallövträd).

Historisk markanvändning

Bild 1. Gården Klints år 2014.

Marken i naturreservatet har historiskt tillhört gården Klints. Gården är belägen strax norr om naturreservatet och har infart norr om golfbanans infart. Klints har under lång tid varit en av 13 så kallade stamgårdar i Othem socken. Bebyggelsen på gården har funnits i mer än 300 år. Omgivningarna är rika på fornlämningar och har troligtvis varit bebodda i 2000 år. I 1653 års revisionsbok beskrivs gården Klints för första gången. Från 1696 finns en skattningskarta som visar Klints ägor. Det nuvarande naturreservatet ligger på mark som år 1696 mestadels användes som hage, benämnd "Hemhagen". Ur skattningstexten kan man läsa: "Hemhagen... till balkar, kalkugnsved och gärdsel, gott bete, kan föda 6 st. hästar". En av gården Klints åkerytor fanns också inom det nuvarande reservatet. Om denna kan man läsa: "Flijsåcker av småsten och örjord, tämlig god... (räntar) medelmåttige år..."

År 1808 genomfördes storskifte vid Klints. Under 1800-talets senare del blev kalkbränningen ännu viktigare för gårdens försörjning. Åren 1873-76 genomfördes laga skifte och nya åkrar togs i anspråk på den tidigare ängsmarken. Som namnet Storhagen antyder har marken i det nuvarande reservatet använts som betesmark in till mitten av 1900-talet.

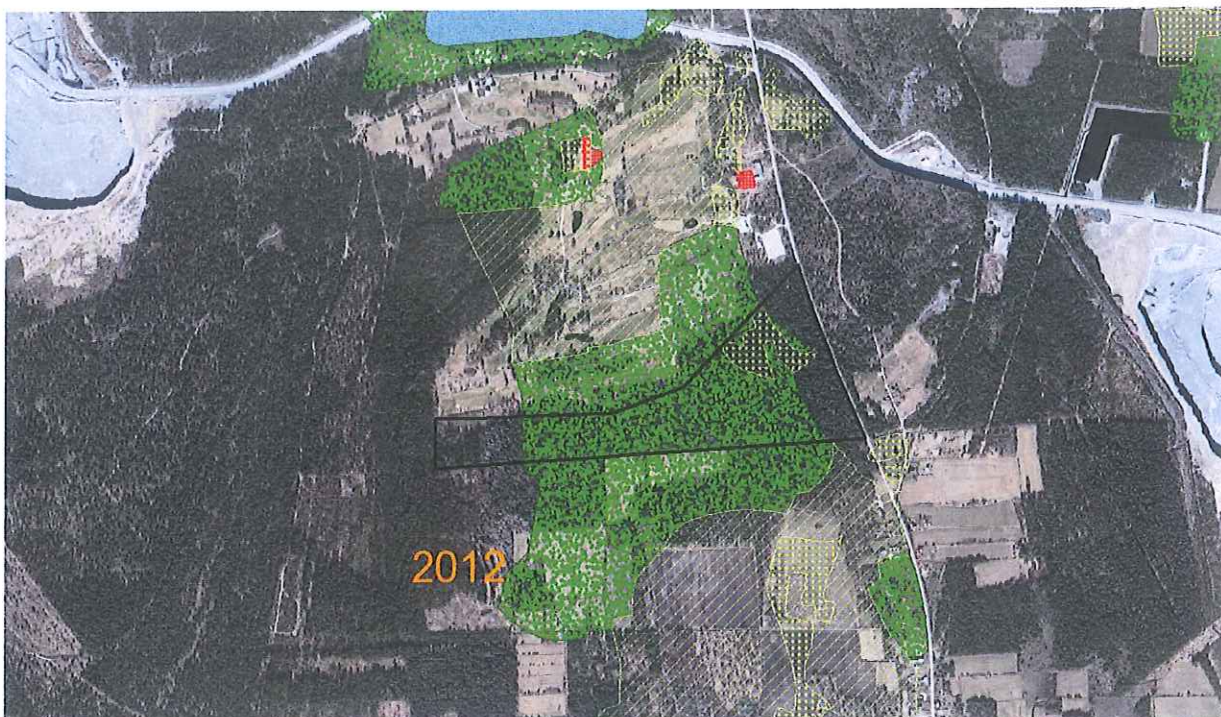

Bild 2. Överlägg av 1700-talets skattdokument över ortofoto från 2012.

Grönprickigt=hagmark, gult snedstreckat= ängmark, gulprickigt=åkermark, rödrutigt=bebyggd mark, blått=myrmark. Naturreservatet avgränsas av svart linje. Gården Klints är den röda markeringen utmed vägen strax norr om naturreservatet. I bildens utkanter framträder också två större närbelägna sentida kalkbrott.

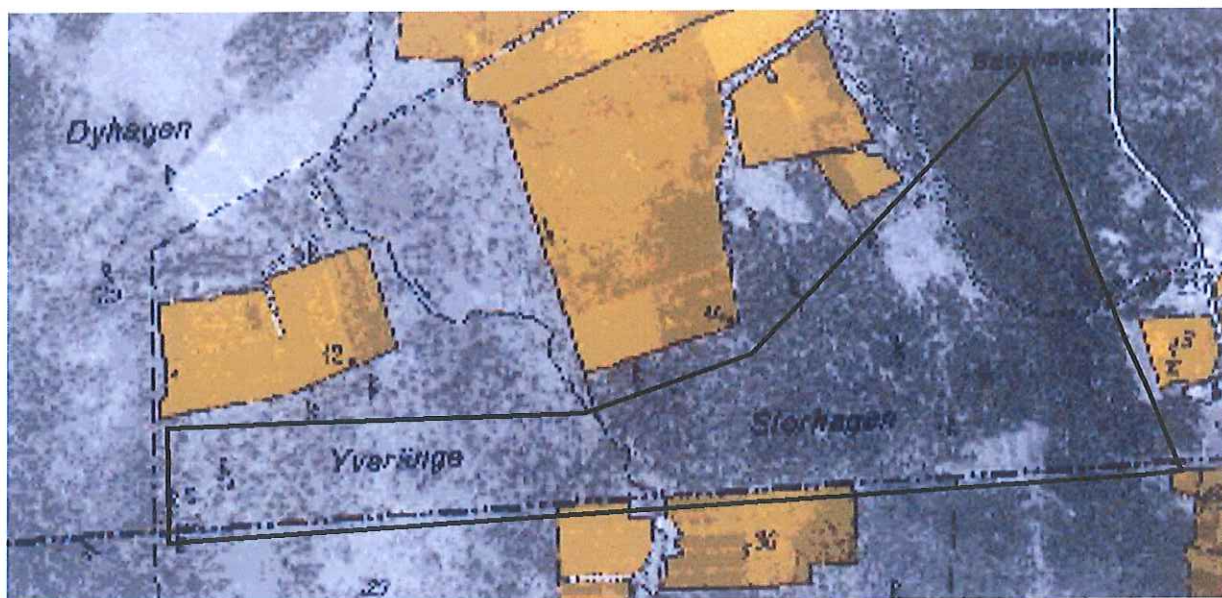

Bild 3. Ekonomiska kartan från 1930-40-tal. Reservatets avgränsning i svart heldragen linje. De äldre åkerytorna i nordöstra delen av reservatet var fortfarande delvis öppna vid denna tid.

Kulturhistoriska värden

I fornminnesregistret finns flera husgrunder och lämningar beskrivna från reservatet. I det sydvästra hörnet av reservatet finns fem stycken husgrunder (så kallade kämpgravar), en stensträng (som löper utanför reservatet) och flera röjningsrösen beskrivna. Husgrunderna har mjukt rundade hörn och svagt utåtsvängda långsidor. Den största husgrunden har en längd av 34 meter! Husgrunderna är idag ganska överväxta men går fortfarande att skönja. I denna del av reservatet har naturen inträtt i ett gynnsamt läge och en framröjning av husgrunderna kan innebära skada på naturvärdena. Se vidare under skötselområde 3. I de östra delarna av reservatet finns flera stensträngar, ett sojde och även terrasseringsringar som indikerar de äldre odlingsytorna. I reservatets södra gräns finns rester av äldre bandtun (trögärdesgård).

Bild 4. Kända fornlämningar markerade med rött.

Geologi och hydrologi

Terrängen sluttar svagt från höjden i öster till mer låglänt mark i väst. Nordväst och öster om naturreservatet på ett avstånd om mindre än två km är två storskaliga kalkbrott belägna. Det är oklart om och hur dessa påverkar hydrologin i området. Ungefär på mitten genomkorsas naturreservatet av en bäck som rinner i nord-sydlig riktning. Vattnet kommer närmast från golfbanan norr om reservatet. Vattnet fortsätter ut i Boge Viken och når Östersjön via Sjuströmmar söder om Slite samhälle.

Vegetation och naturvärden

Naturreservatet Storhagen hyser inom sin relativt begränsade yta ett mycket stort och anmärkningsvärt antal sällsynta marksvampar. Naturvärdena är främst knutna till den gamla kalkbarrskogen i den östra delen av reservatet. Naturen varierar från att i det östra, högre belägna området vara en högre kalkbarrskog med bitvis grandominans till att gradvis övergå till en lövblandad barrskog med större lövinslag i den västra delen. Detta gör området mycket varierat, och en underväxt av hassel finns i stora delar av naturreservatet. De öppna äldre åkerytor som syns i den östra delen av reservatet på bild 3 är idag igenväxta.

Kalkbarrskogen i den östra delen av Storhagen utgörs av äldre gran och tall. Barrträden har en underväxt av hassel och ett mindre inslag av lövträd och buskar som ek, rönn, brakved och try finns. Markvegetationen är örtrik och här växer arter som blåsippa, ormrot, sårläka, vitsippa, blåbär, liljekonvalj och vit skogslilja (bild 6 och 7). Det stora antalet sällsynta marksvampar som är funna här är för sin existens beroende av att vara sammanlänkade med trädens rötter med så kallad mykorrhiza. Fina, underjordiska svamptrådar tränger in i trädens rötter vilket hjälper träden att ta upp vatten och närsalter. Svampen får i sin tur näring från trädet. Det stora antalet ovanliga mykorrhizasvampar tyder på att Storhagen har en lång kontinuitet av att vara skogbevuxen.

Bitter taggsvamp, brödtaggsvamp, lilaköttig taggsvamp, gulsträngad fagerspindling och *Hydnellum cumulatum* (svenskt namn saknas) är fem marksvampar som är funna i Storhagen och som är upptagna i den svenska rödlistan som *Starkt hotade* (EN). Se vidare under avsnitt 11 Artlista, för förklaring om rödlistekategorier. Ytterligare tolv funna arter marksvampar är klassade som *Sårbara* (VU), se avsnitt 11. Bland dessa kan nämnas svartgrön spindling, en peppardoftande marksvamp som i Sverige i huvudsak är funnen på Gotland, men även på Öland. Utöver dessa är 14 arter marksvampar som är klassade som *Nära hotade* (NT) funna i reservatet.

De centrala delarna av reservatet utgörs av barrblandskog med ett stort lövinslag. Det finns fuktiga partier där björk dominerar och några mindre områden med yngre tall. Genom reservatet rinner en bäck (se ovan under Geologi och hydrologi). Bäckfåran är relativt djup och kantas av träd. De limniska värdena är inte undersökta.

I den västra delen av reservatet är andelen lövträd och hassel stort (bild 8), även om det också finns en hel del gran. Flera bestånd av äldre grova aspar, varav flera har bohål, bidrar till de höga naturvärdena. Även äldre askar med spår av hamling förekommer, samt äldre ekar och hasselbuketter med döda grenar. Området kring husgrunderna har troligtvis varit mer öppet i äldre tider. Idag har skogen vuxit upp och blivit sluten. I anslutning till husgrunderna finns lövträd med ett fint bestånd av lunglav (bild 9). Lunglaven på platsen har mycket stora, väl utvecklade lober. Även strävlost har påträffats. Grov baronmossa påträffades växande på block vid

basen av en äldre ask. Närmast golfbanan i den västra delen av reservatet har en avverkning gjorts för att ge en öppnare skogskant mot golfbanan.

Sociala värden

Naturreservatet har i och med sitt läge nära allmän väg möjlighet att bli ett populärt strövområde, och flera stigar finns redan idag (bild 5). I och med närheten till golfbanan och dess restaurang ökar möjligheterna ytterligare att reservatet används för rekreation. En utökning och utmärkning av en vandrings slinga gör att förutsättningarna för fysisk aktivitet förbättras, vilket kan bidra positivt till folkhälsan. Den gamla skogen med dess vackra flora och fornlämningar bedöms kunna vara av intresse för allmänheten.

Byggnader och anläggningar

Inga byggnader eller anläggningar finns i reservatet.

Bild 5. Stigen genom reservatet.

Bild 6. Orkidén vit skogslilja.

Bild 7. Örtrik kalkbarrskog.

Bild 8. Ask och hasselbuketter i södra delen av reservatet.

Bild 9. Lunglav invid k mpgravarna.

2. SKÖTSELOMRÅDEN MED BEVARANDEMÅL OCH ÅTGÄRDER

GENERELLA RIKTLINJER

Alla åtgärder ska göras med försiktighet så att markskador inte uppkommer.

Stängsling och bete

Marken i naturreservatet har tidigare betats, men betet har upphört för omkring 50 år sedan. De senaste djuren som betade i Storhagen var kor, men historiskt har hästar betat marken. Bete kan återinföras men får då inte vara för hårt. Marksvamparna bedöms gynnas av de effekter som extensivt bete och tramp för med sig medan ett alltför hårt tryck bedöms kunna medföra negativa effekter på marksvampfloran. Det är viktigt att de skötselåtgärder som görs i Storhagen utvärderas inom två år efter utförandet. Visar det sig att betet är negativt för marksvamparna ska det avbrytas eller förändras. Det kan också vara aktuellt att beta området i 3-4 år och därefter ha betesuppehåll något eller några år innan området betas igen. Kontinuiteten av gamla, uppvuxna träd bedöms gynna marksvampfloran.

Idag finns äldre stängsel i olika utförande och skick inom reservatet. Där stängsel saknas eller är i undermåligt skick ska nytt stängsel sättas upp. Storleken och utformning av fällor m.m. ska anpassas så att den dagliga tillsynen av djuren kan tillgodoses.

Naturvårdsbränning

Naturvårdsbränning bedöms i dagsläget inte vara en lämplig åtgärd i Storhagen. Om det skulle visa sig vid framtida kunskapsläge och utredning att naturvårdsbränning är lämplig i någon del av naturreservatet ska skötselplanen inte hindra detta, förutsatt att naturvårdsbränningen bidrar till att uppnå syftet med naturreservatet.

SKÖTSELOMRÅDEN

Reservatet är indelat i fem skötselområden. Avgränsningen av skötselområde 1-4 framgår av bifogad skötselkarta, bilaga 1. Skötselområde 5 framgår av bild 14.

Skötselområdena är:

1. Kalkbarrskog med försiktig skötsel
2. Lövrik barrnaturskog
3. Lövskog med gran och husgrunder
4. Sojde (tjärdal)
5. Friluftsliv och rekreation

Skötselområde 1. Kalkbarrskog med försiktig skötsel (ca 15,9 ha)

Beskrivning:

Skötselområdet består av barrblandskog på kalkmark med företrädesvis äldre granar och tallar. Åldern på barrträden varierar men medelåldern i de olika bestånden ligger på 130-160 år. En underväxt av hasselbuskar som också är gamla finns spritt inom skötselområdet. Den gamla åkerytorna som på 30- och 40-talskartan (bild 3) ännu delvis var öppna är nu igenväxta. Förmodligen har hela skogen historiskt sett varit öppnare. Enligt äldre dokumentation vet vi att skogen användes som hagmark och att man tog ved till kalkugnar och stängsel. Idag har skogen i skötselområdet inträtt i en annan succession, där skogen har blivit mer sluten. Död ved av gran och hassel finns spritt i skötselområdet.

I skötselområdet har ett mycket stort antal ovanliga och sällsynta marksvampar påträffats (se avsnitt 11 Artlista). Flera av svamparterna bildar mykorrhiza med gran och/eller tall. Blåfotad taggsvamp (VU), bitter taggsvamp (EN), skrovlig taggsvamp (VU), brödtaggsvamp (EN) och lilaköttig taggsvamp (EN) är funna i Storhagen och omfattas alla av Åtgärdsprogram för fjälltaggsvampar (Naturvårdsverket 2006). De missgynnas av igenväxning och föredrar växtplatser med tunna vegetationsmattor och delvis blottad mineraljord (Naturvårdsverket 2006). Försiktig naturvårdsbränning kan övervägas som skötselmetod, men föreslås inte för Storhagen i dagsläget.

Lammticka (VU) är exempel på en art som bildar mykorrhiza med tall och är beroende av att tall finns kontinuerligt på platsen. För flera marksvamparter råder osäkerhet om de bildar mykorrhiza med endast tall eller gran eller med både och. Kunskapen om hur länge arterna funnits på platsen är också begränsad. Skötselåtgärderna är i första hand inriktade på att bevara de sällsynta marksvamparna.

Om området lämnas för fri utveckling kommer sannolikt granen att helt dominera om 100 år. För att bevara ett inslag av tall och löv krävs att skötselåtgärder görs. Försiktig frihuggning av spärrgreniga tallar som står trängda gör att deras livslängd förlängs. Samtidigt ger frihuggning solbelysta grenar vilket gynnar insektsfaunan. Gamla spärrgreniga tallar är också viktiga boträd för flera rovfågelarter. För att en nyetablering av yngre tallar ska kunna ske krävs antagligen markstörning i form av tramp eller brand samt större luckor i trädskiktet.

Bevarandemål:

- Kalkbarrskogen ska innehålla både tall och gran.
- Kalkbarrskogen ska ha ett påtagligt inslag av hassel.
- Kalkbarrskogen ska uppvisa följande strukturer: Påtagligt inslag av naturskogselement som gamla träd, döda, stående och liggande träd, torrträd, högstubbar och hackmärken efter hackspettar.
- Kalkbarrskogen ska utgöra en gynnsam miljö för kontinuitetskrävande marksvampar och andra kontinuitetskrävande arter.

- Skötselområdet ska utgöras av en flerskiktad skog med träd i olika åldrar.

Skötselåtgärder:Skötsel för att gynna marksvampar.

Storhagen hyser ett anmärkningsvärt stort antal rödlistade marksvampar.

Vad som är den bästa skötselmetoden för att gynna denna artgrupp råder det viss osäkerhet om. Flera av svamparterna bildar mykorrhiza med gran och/eller tall och det är viktigt att en kontinuitet av äldre träd finns. Troligtvis är ett extensivt bete med ett mindre antal djur, företrädesvis nöt eller häst, lämpligt. Tramp och bete från betesdjur bidrar till att öka naturvärdena. Djurens spillning är dessutom ett viktigt substrat för flera skalbaggar.

Markanvändningen inom reservatet har under lång tid präglats av bete och plockhuggning av ved och virke. Idag har skogen slutit sig vilket tros bidra till ett gynnsamt, fuktigt klimat för många marksvampar. För att gynna tall och för att behålla någon luckighet i trädsiktet bör försiktig plockhuggning även i fortsättningen göras. En försiktig utglesning av trädsiktet kan ske, men för stora ingrepp kan leda till uttorkningseffekter eller att gräs breder ut sig vilket inte bedöms gynna de sällsynta marksvamparna. Syftet med försiktig plockhuggning är att gynna naturvärden och bör föregås av en noggrann planering för att ge största möjliga naturvårdsnytta. Grova, spärrgreniga, gamla träd och övriga element med höga naturvärden såsom gamla hasselbuketter, torrträd, bo- och hålträd ska sparas. Grova, spärrgreniga tallar kan frihuggas.

Genom att låta en andel av den huggna veden från plockhuggningen ligga kvar ökas mängden död ved i skötselområdet. Träd som dör naturligt ska lämnas kvar. Även om mängden död ved i skogsbeten ur ett historiskt perspektiv förmodligen varit relativt liten bör död ved i framtiden sparas. Död ved i olika nedbrytningsfaser är mycket viktiga substrat för insekter, mossor och vedsvampar. Alltför mycket död ved kan i sin tur vara negativt för de marklevande svamparna. Om stora mängder död ved bedöms utgöra ett hinder för betesdjur eller besökare till området, eller verka negativt på marksvampfloran kan en del av den döda veden tas tillvara.

All plockhuggning ska utföras manuellt (motorsåg) och små maskiner ska användas för utkörning. I först hand används befintliga traktorspår och utkörning av virke görs under väderförhållanden där risk för markskador minimeras.

Där stigen från den lilla parkeringsytan och stigen från golfbanan möts finns en mindre torrbacke fin blomning och stenröse. Det är positivt om denna torrbacke och stenröset hålls öppet. Även stensträngar i skötselområdet kan synliggöras, men återhållsamhet och försiktig röjning är ledord.

Skötselområde 2. Lövrik barrnatskog (ca 7,5 ha)

Beskrivning:

Barrblandskog med ett stort lövinslag. Avgränsningen mot skötselområde 1 är svår då naturvärdena i fler avseenden är liknande med äldre gran och tall. Inom skötselområdet finns mindre partier med yngre, likåldrig tallskog och även partier som är fuktiga och där björk dominerar. Här och var står äldre ekar, askar och även några grövre aspar inträngda. Genom skötselområdet löper bäcken som kan tas av uppvuxna träd.

Bevarandemål:

Lövblandad barrskog med äldre tall och gran på kalkmark. Äldre ask, ek, hassel, asp och björk ska finnas frekvent. Bäckens ska fortsatt vara beskuggad och levande och döda träd ska finnas längs vattendraget vilket bedöms gynna naturvärden knutna till bäcken.

Skötselåtgärder:

De äldre barr- och lövträden ska bevaras. Äldre tall, ek, ask och asp som står trängda av yngre tall och yngre lövträd ska frihuggas för att öka deras livslängd. Frihuggningen ska ske med försiktighet. Skötselområdet kan betas av ett mindre antal djur. I övrigt samma skötselåtgärder som föreslås för skötselområde 1.

Skötselområde 3. Lövskog med gran och husgrunder (ca 2,7 ha)

Beskrivning:

En skog där volymen till största delen utgörs av gran men där de kända naturvärdena är knutna till lövträden. En stor del av volymen utgörs också av grova aspar, varav flera har uthackade bohål. Här finns även äldre hassel, ek och ask. Den norra delen av skötselområdet utgörs av en föryngringsyta för lövträd. Här gjordes en huggning för några år sedan för att åstadkomma en öppnare kant mot golfbanan.

I detta skötselområde finns flera äldre husgrunder, stensträngar och röjningsrösen (bild 4). I anslutning till husgrunderna finns lövträd med ett fint bestånd av lunglav (bild 9). Lunglaven på platsen har mycket stora, väl utvecklade lober. Även strävlost har påträffats. Kring husgrunderna växer även andra lundväxter som underviol, hässlebrodd och långsvingel. Grov baronmossa påträffades växande på stenblock nedanför en äldre ask. Grov baronmossa är en signalart som är beroende av ett stabilt mikroklimat med skyddande skog. Lunglav signalerar höga naturvärden och skoglig kontinuitet i ljusa skogsmiljöer med hög luftfuktighet. Skogen har tidigare varit mer öppen och har nu inträtt i en mer sluten successionsfas.

Bevarandemål:

Lövslogen ska fortsätta utvecklas i denna del av naturreservatet på bekostnad av gran och tall. Detta bevarandemål grundar sig på att naturvärdena anses vara knutna till kontinuiteten av hassel och lövträd, snarare än till barrträden. Skulle nya inventeringar visa på t ex fynd av marksvamp strängt knutna till en kontinuitet av tall och gran i detta skötselområde måste skötselmålen förändras. Husgrunderna ska vara synliga, men inte friläggas helt.

Skötselåtgärder:

Frihuggning av äldre grova lövträd ska ske med mycket stor försiktighet och noggrann planering så att trädsiktet inte blir alltför öppet. Normalt är det viktigt att frilägga fornlämningar för att de ska synliggöras och bevaras. I det här fallet bedöms det svårt att göra en röjning som är så försiktig att naturvärden inte tar skada. Arterna på platsen vittnar om att lövverket varit relativt slutet under en längre period. En oförsiktig öppning av trädsiktet kan ge uttorkningseffekter som påverkar naturvärdena negativt. Om det i framtiden bedöms nödvändigt att röja fram husgrunderna ska värdefulla grova träd och alla träd med lunglav sparas. En röjning måste ske med mycket stor försiktighet och med mycket stor hänsyn till de naturvärden som råder på platsen. Även om marken kring husgrunderna historiskt varit mer öppen har igenväxningen i dagsläget nått ett stadiet som hållbarhet stora naturvärden. Den stabila och relativt fuktiga miljön riskerar att förstöras vid kraftig öppning av trädsiktet. Skötselområdet kan betas av ett mindre antal djur.

Skötselområde 4. Sojde (tjärdal)**Beskrivning:**

En skogsglänta med ett äldre sojde och en gammal ask.

Bevarandemål:

Sojdet bör vara synligt och fritt från träd och buskar. Den stora asken ska bevaras.

Skötselåtgärder:

Sojdet bör huggas fritt från träd och buskar så att det blir väl synligt och att risken för skador från rötter och fallande träd minimeras.

Bild 10. Husgrund med äldre ask som växer i nordvästra hushörnet. Skötselområde 3.

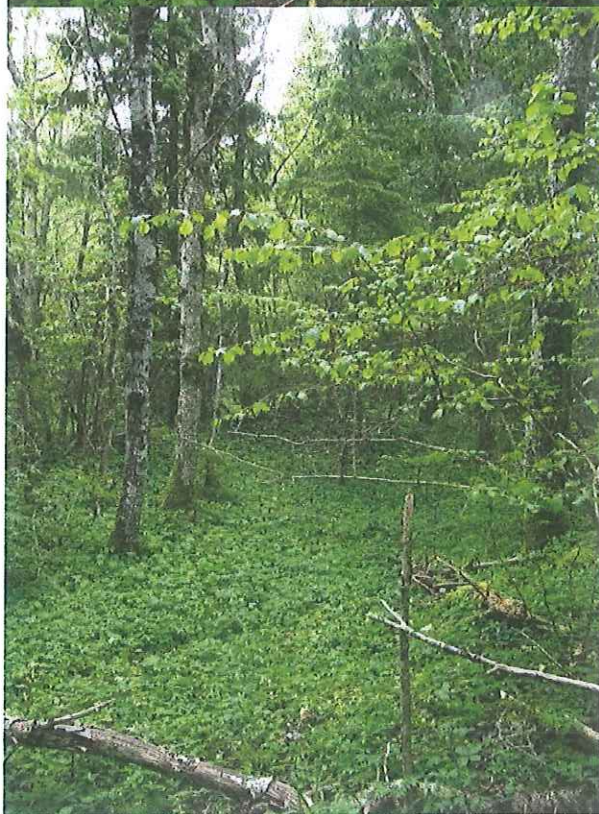

Bild 11. Lång husgrund med värdefulla lövträd med lunglav. Skötselområde 3.

Bild 12. Sojde med igenväxningsvegetation. Skötselområde 4.

Bild 13. Sojdeskällaren. Skötselområde 4.

Skötselområde 5. Friluftsliv och rekreation

Beskrivning:

Vid Slite Golfklubbs anläggning finns en stor parkering, klubbhus, toaletter och restaurang. Golfklubben har i sitt yttrande över naturreservatet föreslagit att huvudentrén till Storhagen kan ske från klubbhuset. Vidare föreslår de att skyltning till reservatet görs vid infarten till golfklubben samt att informationstavlor sätts upp vid klubbhuset eller där stigen från golfklubben in i reservatet börjar. Länsstyrelsen, markägarna och golfklubben är vid reservatets bildande överens om att en gemensam infart och gemensamma informationsinsatser är gynnsamt både för besökare till golfbanan besökare till naturreservatet.

En stig leder från golfklubbens parkering in i reservatet. Vid en öppen glänta viker stigen av mot sojdet, medan en annan stig leder till en öppen gräsyta i reservatets östra kant, som också fungerar som parkeringsyta, med infart från vägen i öster. Från sojdet fortsätter stigen ut mot reservatets norra gräns och följer gränsen en bit västerut men tar sedan slut. Den äldre brukningsvägen fram till den så kallade Storhagsgrinden är igenvuxen. Ett par äldre grindstoplar och äldre tun är det som finns kvar.

Bevarandemål:

- Reservatet är tillgängligt för allmänheten till fots
- Besökare kan ta del av information om naturreservatets naturvärden och vilka bestämmelser som gäller i reservatet.
- Parkering till reservatet sker i första hand vid Slite Golfklubbs parkering, i andra hand vid den mindre parkeringsytan inom reservatet, se skötselkarta, bilaga 1 samt bild 14 nedan.
- Rastplats ska finnas inom reservatet.
- En kortare vandringsstig för besökare ska finnas. Denna kan gärna ansluta till golfbanans parkering och gå genom de gamla grindstolparna till "Storhagsgrinden."

Vid en högre ambitionsnivå och god ekonomi ska målet även inkludera:

- En bro eller spång över ån.
- En längre vandringsslinga.

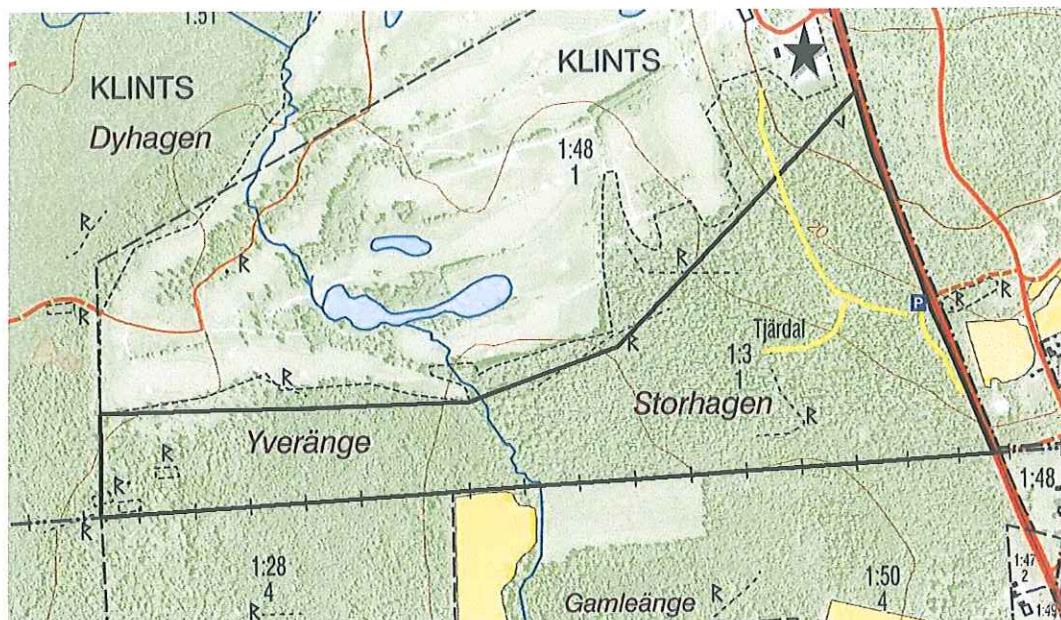

Bild 14. Befintliga stigar markerade med gult och den mindre parkeringsytan med P. Reservatets huvudentré kommer att vara vid Slite Golfklubbs anläggning (svart stjärna).

Skötselåtgärder:

Informationstavla ska sättas upp enligt Naturvårdsverkets riktlinjer och Länsstyrelsens praxis.

Stigar bör hållas öppna för besökare och en vandringsslinga bör märkas ut och göras iordning. En kortare vandringsslinga kan enkelt skapas genom att röja fram den äldre brukningsvägen från de gamla grindstolparna vid "Storhagsgrinden."

Vid en högre ambitionsnivå kan en bro eller spång anläggas över ån och en vandringssstig göras iordning så att besökare till fots på ett enkelt sätt kan nå de gamla husgrunderna i reservatets västra del. Befintliga och nya stigar och vägar ska hållas fria från sly och buskar. I samma syfte kan det bli aktuellt att avlägsna en mindre del av den döda veden om det, vid enstaka tillfällen, skulle uppstå så stora mängder färsk död ved att framkomligheten påtagligt försvåras. Underhåll av parkeringar med tillfartsvägar, informationsskyltar, och iordningsställda rastplatser sker löpande efter behov.

3. INFORMATION

Information om reservatet ska finnas på informationstavlor vid reservatet samt på Länsstyrelsens hemsida.

4. BRÄNDER OCH BRANDBEKÄMPNING

Bränder inom naturreservatet ska släckas enligt gällande lagar. Släckningsarbete sker i försiktighet i samråd med reservatsförvaltaren.

5. JAKT

Rätten till jakt inom reservatet inskränks inte av reservatsbeslutet. Jaktutövandet får dock inte ske i strid med reservatsbestämmelser eller skötselplan.

6. FÖRVALTNING OCH TILLSYN

Länsstyrelsen har det övergripande ansvaret för förvaltningen av naturreservat i länet. Länsstyrelsen har ansvar för att skötseln i reservatet följer fastställd skötselplan. Länsstyrelsen har den operativa tillsynen i naturreservat enligt 26 kap. miljöbalken. Det innebär att Länsstyrelsen ska övervaka att föreskrifter samt eventuellt givna dispenser och tillstånd följs.

Länsstyrelsen kan teckna avtal med markägare eller annan part för utförandet av bevarande- och skötselåtgärder och/eller tillsyn. Virke eller avverkningsrester som genereras av naturvårdande skötselåtgärder, och som inte av naturvårdsskäl bör lämnas på platsen, får tillvaratas av markägaren. Vad som gäller för respektive skötselområde anges i skötselplanen.

7. MARKERING AV RESERVATETS GRÄNS

Reservatsgränsen skall utmärkas enligt svensk standard (SIS 03 15 22) och Naturvårdsverkets anvisningar (Naturvårdsverkets handbok "Att skylta skyddad natur", s 88-101).

8. DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING

Dokumentation och övervakning skall ske i enlighet med det program som beskrivs i Naturvårdsverkets rapport "Uppföljning av Natura 2000 i Sverige".

Länsstyrelsen ansvarar för dokumentation och uppföljning av skötselåtgärder och har det övergripande ansvaret för uppföljning och utvärdering av syften, bevarandemål samt gynnsam bevarandestatus.

9. REVIDERING AV SKÖTSELPLAN

En översyn av skötselplan bör göras inom 15 år för att bedöma behovet av en revidering av planen.

10. SAMMANFATTNING OCH PRIORITERING AV SKÖTSELÅTGÄRDER

1 är högst prioritet, följt av 2 och 3 som prioriteras lägre.

Skötselåtgärd	Var (skötselområde)	Vem	Prioritet
Utmärkning av reservatsgräns	Hela reservatet	Lantmäteriet	1
Uppsättning av informationstavlor	Vid golfklubben samt vid den lilla parkeringsytan i reservatet	Förvaltaren	1
Information på Länsstyrelsen hemsida	Länsstyrelsens hemsida	Förvaltaren	1
Iordningsställande av P-plats inom reservatet	Enligt karta tillhörande reservatsbeslut	Förvaltaren*	3
Iordningsställande av rastplats	Förvaltaren utser plats/er	Förvaltaren*	2
Återinförande av extensivt bete inklusive stängsel, stängselgenomgångar, insamlingsfällor mm.	Skötselområde 1	Förvaltaren*	2
	Skötselområde 2 och 3	Förvaltaren	3
Försiktig plockhuggning	Skötselområde 1 och 2	Förvaltaren*	3
Frihuggning av äldre tall, ek, ask, asp	Skötselområde 2	Förvaltaren*	2
Frihuggning av äldre lövträd	Skötselområde 3	Förvaltaren*	2
Frihuggning sojde	Skötselområde 4	Förvaltaren*	1
Utmärkning o röjning av vandringsstigar	Förvaltaren utser plats/er	Förvaltaren*	1
Underhåll av p-plats-rastplats, stig m.m.		Förvaltaren*	Löpande
Uppföljning	Hela reservatet	Förvaltaren	3

*Förvaltaren eller annan part som förvaltaren tecknar avtal med.

11. ARTLISTA

Förteckning över känd förekomst av rödlistade arter samt vissa andra intressanta arter inom naturreservatet Storhagen. Förteckningen ska ses som exempel på arter som förekommer inom reservatet, d.v.s. den gör inte anspråk på att vara fullständig.

Rödlistekategorier enligt den nationella rödlistan fastställd av Naturvårdsverket 2010.

Rödlistekategori:

- RE = nationellt utdöd (regionally extinct)
- CR = akut hotad (critically endangered)
- EN = starkt hotad (endangered)
- VU = sårbar (vulnerable)
- NT = nära hotad (near threatened)
- DD = kunskapsbrist (data deficient)

Utanför rödlistan men bedöms enligt samma system:

- LC = livskraftig (least concern)

I övrigt förekommer beteckningen Fridlyst och Signal som står för signalart. Signalart är en art som signalerar höga naturvärden i skog.

Vetenskapligt namn	Svenskt namn	Rödliste-kategori
Kärlväxter		
<i>Allium ursinum</i>	Ramslök	
<i>Bromopsis benekeni</i>	Strävlost	NT
<i>Cephalanthera longifolia</i>	Vit skogslilja	Fridlyst
<i>Convallaria majalis</i>	Liljekonvalj	
<i>Dactylorhiza maculata</i> <i>ssp. fuchsii</i>	Skogsnycklar	Fridlyst
<i>Epipactis helleborine</i>	Skogsknipprot	Fridlyst
<i>Fraxinus excelsior</i>	Ask	VU
<i>Lathyrus vernus</i>	Vårärt	
<i>Listera ovata</i>	Tvåblad	Fridlyst
<i>Neottia nidus-avis</i>	Nästrot	Fridlyst
<i>Orchis mascula</i>	S:t Pers nycklar	Fridlyst
<i>Taxus baccata</i>	Idegran	
<i>Sanicula europaea</i>	Sårläka	Signal
<i>Viola mirabilis</i>	Underviol	

Svampar		
<i>Albatrellus citrinus</i>	Gul lammticka	VU
<i>Albatrellus subrubescens</i>	Lammticka	VU
<i>Cantharellus lutescens</i>	Rödgul trumpetsvamp	Signal
<i>Citocybe alexandri</i>	Pluggtrattskeivling	VU
<i>Clavariadelphus truncatus</i>	Flattoppad klubbsvamp	NT
<i>Climacocystis borealis</i>	Trådticka	Signal
<i>Cortinarius atrovirens</i>	Svartgrön spindling	VU
<i>Cortinarius aureopulverulentus</i>	Puderspindelkeivling	VU
<i>Cortinarius barbaricus</i>	<i>Cortinarius barbaricus</i>	VU
<i>Cortinarius barbarorum</i>	<i>Cortinarius barbarorum</i>	VU
<i>Cortinarius caesiocanescens</i>	Duvspeindling	VU
<i>Cortinarius caesiostramineus</i>	Blekspeindelskeivling	NT
<i>Cortinarius corrosus</i>	Bullspeindling	VU
<i>Cortinarius dionysae</i>	Denises speindling	NT
<i>Cortinarius elegantior</i>	Kungsspeindling	NT
<i>Cortinarius fraudulentus</i>	Granrotspeindling	NT
<i>Cortinarius glaucopus</i>	Strimspindelkeivling	Signal
<i>Cortinarius haasii</i>	Gulsträngad fagerspeindling	EN
<i>Cortinarius meinhardii</i>	Äggspindling	NT
<i>Cortinarius mussivus/russeoides</i>	Odörspeindling	NT
<i>Cortinarius nanceiensis</i>	Bananspeindling	NT
<i>Cortinarius odorifer</i>	Anisspeindling	Signal
<i>Cortinarius percomis</i>	Kryddspindelkeivling	Signal
<i>Cortinarius piceae</i>	Barrfagerspeindelkeivling	
<i>Cortinarius salor</i>	Blå speindelkeivling	Signal
<i>Cortinarius terpsichores</i>	Praktspindelkeivling	
<i>Cortinarius venetus</i>	Olivspeindling	Signal
<i>Entoloma catahaunicum</i>	Rosabrun nopping	NT
<i>Geastrum triplex</i>	Kragjordstjärna	Signal
<i>Geastrum rufescens</i>	Rödbrun jordstjärna	Signal
<i>Gomphidius glutinosus</i>	Citronslemkeivling	
<i>Hydnellum aurantiacum</i>	Orange taggsvamp	NT
<i>Hydnellum auratile</i>	Brandtaggsvamp	VU
<i>Hydnellum caeruleum</i>	Blå taggsvamp	NT

<i>Hydnellum conrescens</i>	Zontaggsvamp	Signal
<i>Hydnellum cumulatum</i>	<i>Hydnellum cumulatum</i>	EN
<i>Hydnellum ferrugineum</i>	Dropptaggsvamp	Signal
<i>Hydnellum peckii</i>	Skarp dropptaggsvamp	Signal
<i>Hydnum albidum</i>	Vit taggsvamp	VU
<i>Hydnum rufescens</i>	Rödgul taggsvamp	
<i>Lactarius deliciosus</i>	Läcker riska	
<i>Lactarius deterrimus</i>	Blodriska	
<i>Lactarius sanguifluus</i>	Vinriska	
<i>Lactarius scrobiculatus</i>	Svavelriska	Signal
<i>Phellodon connatus</i>	Svartvit taggsvamp	NT
<i>Phellodon niger</i>	Svart taggsvamp	NT
<i>Russula queletii</i>	Krusbärskremla	
<i>Russula sanguinea</i>	Blodkremla	
<i>Sarcodon glaucopus</i>	Blåfotad taggsvamp	VU
<i>Sarcodon fennicus</i>	Bitter taggsvamp	EN
<i>Sarcodon fuligineoviolaceus</i>	Lilaköttig taggsvamp	EN
<i>Sarcodon imbricatus</i>	Fjällig taggsvamp	Signal
<i>Sarcodon scabrosus</i>	Skrovlig taggsvamp	NT
<i>Sarcodon versipellis</i>	Brödtaggsvamp	EN
<i>Tricholoma aurantium</i>	Brandmusseron	Signal
<i>Tricholoma stiparophyllum</i>	Rättikmusseron	
<i>Tricholoma vaccinum</i>	Skäggmusseron	
Lavar		
<i>Arthonia leucopellaea</i>	Kattfotslav	Signal
<i>Acrocordia gemmata</i>	Grå vårtlav	
<i>Graphis scripta</i>	Skriftlav	
<i>Lecanatis abietina</i>	Gammelgranslav	Signal
<i>Lobaria pulmonaria</i>	Lunglav	NT
<i>Megalania grossa</i>	Ädellav	VU
Mossor		
<i>Anomodon viticulosus</i>	Grov baronmossa	Signal

12. REFERENSLISTA

Gotlands Fornsal. Klints 1:3. Dokumentation 1992. Roger Öhrman.

Gärdenfors, U. (red.) 2010. Rödlistade arter i Sverige. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Länsstyrelsen i Gotlands län. 2006. Strategi för formellt skydd av skog i Gotlands län.

Naturvårdsverket. 2003. Att skylta skyddad natur – en vägledning om skyltar, foldrar, vägvisning, gränsmarkering och Internet.

Naturvårdsverket. 2004. Uppföljning av Natura 2000 i Sverige. Uppföljning av habitat och arter i Habitatdirektivet samt arter i Fågeldirektivet.

Naturvårdsverket. 2006. Åtgärdsprogram för bevarande av rödlistade fjälltaggsvampar.

Naturvårdsverket. 2009. Åtgärdsprogram för kalktallskogar 2009-2013.

Naturvårdsverket. 2013. Tillgängliga natur- och kulturområden. Rapport 6562.

Skogsstyrelsen 2000, 2002. Nyckelbiotopsinventering.

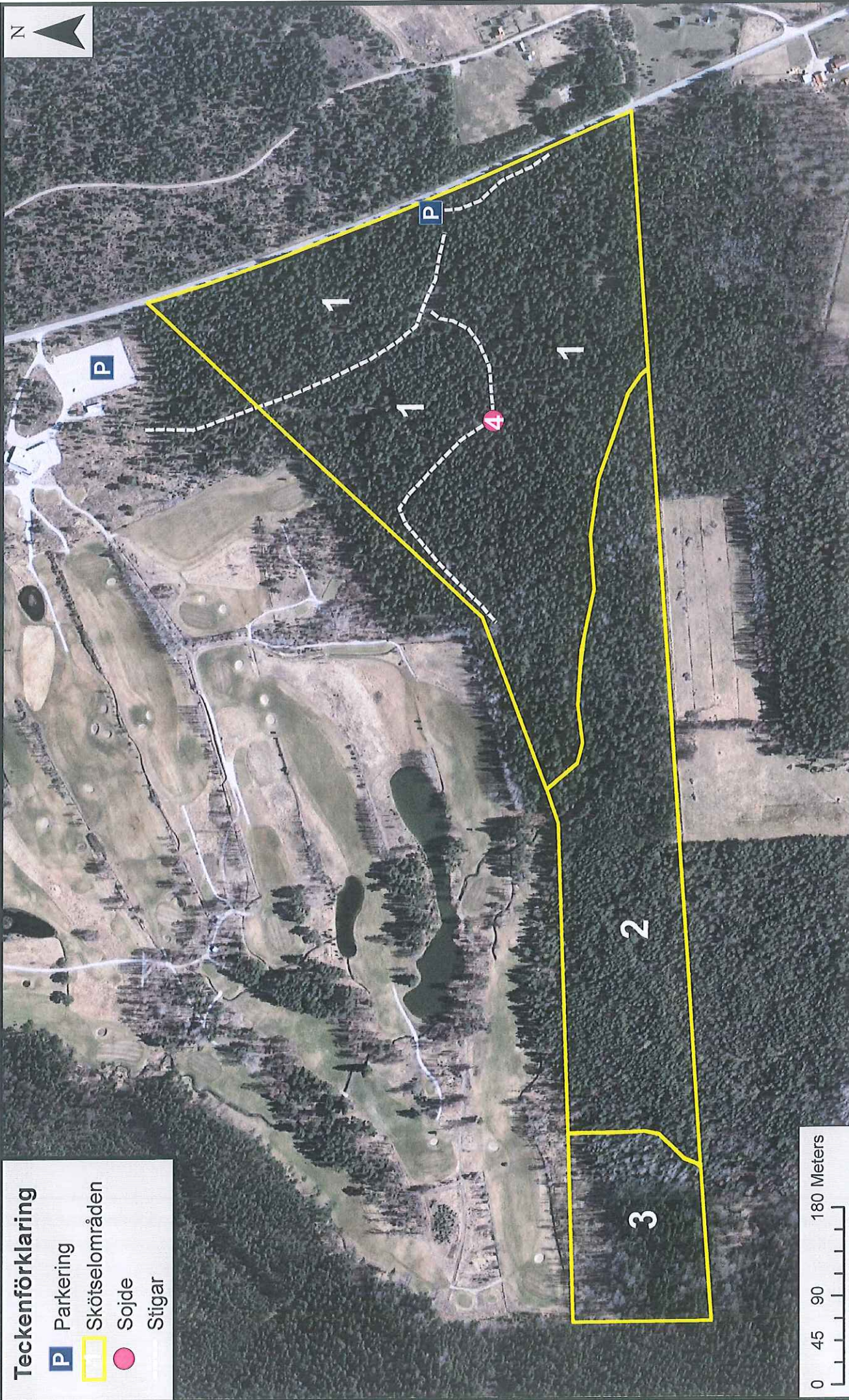
Riksantikvarieämbetet Fornsök. www.fmis.raa.se

13. BILAGOR

1. Skötselkarta med skötselområden

Teckenförklaring

- P** Parkering
- 1** Skötselområden
- 2** Sojde
- 3** Stigar

1:5 000

Skötselkartan naturreservatet Storhagen

Bilaga 1

Hur man överklagar hos regeringen

Om du är missnöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du överklaga detta hos regeringen, Miljödepartementet.

Det gör du genom att i brev till regeringen

- tala om vilket beslut du överklagar, t.ex. genom att ange ärendets nummer (diarienumret) och
- redogöra för dels varför du menar att Länsstyrelsens beslut är felaktigt, dels hur du anser att beslutet skall ändras.

Du undertecknar brevet, förtydligar namnteckningen och uppger postadress och telefonnummer.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt, så bör du skicka med det.

Du kan givetvis anlita ombud att sköta överklagandet åt dig

Brevet skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen och inte till regeringen.

Länsstyrelsens adress och telefonnummer är:

Länsstyrelsen i Gotlands län
621 85 Visby
tel 010-223 90 00

Länsstyrelsen måste ha fått ditt brev *inom tre veckor från den dag beslutet kungörs i tidningarna*, annars kan ditt överklagande inte tas upp.

Om något är oklart, så ring eller skriv till Länsstyrelsen.